

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH Warszawa, 10.12.2002r.

RZĄDOWY PROGRAM WSPÓŁPRACY Z POLONIA

I POLAKAMI ZA GRANICĄ

(zaakceptowany na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 10.12.2002 r.)

I. Główne kierunki

Sprawy Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą i współpraca z nimi stanowią istotny element polskiej polityki zagranicznej. Za podstawowe kierunki polityki polonijnej realizowanej przez rząd, a koordynowanej przez Ministra Spraw Zagranicznych, przyjmuje się: Działania na rzecz zapewnienia Polonii i Polakom za granicą prawa i możliwości kultywowania polskości w państwach ich zamieszkania, rozwijania kontaktów z krajem oraz korzystania ze wszystkich praw mniejszości narodowych

Dążenie do podniesienia rangi i znaczenia Polonii i mniejszości polskich za granicą w życiu politycznym, społecznym, gospodarczym, naukowym, naukowo-technicznym i kulturalnym państw zamieszkania,

Wsparcie działalności gospodarczej Polonii i współpracy biznesu polonijnego z krajem,

Rozwój aktywności młodego pokolenia Polonii,

Rozszerzenie dostępu i możliwości Polonii i Polaków za granicą do nauczania i doskonalenia znajomości języka polskiego,

Zapewnienie Polonii i Polakom za granicą rzetelnej informacji o Polsce,

Stwarzanie Polonii i Polakom za granicą warunków do jak najszerszego dostępu do dóbr polskiej kultury narodowej,

Pozyskiwanie Polonii i Polaków za granicą do wspierania polskich interesów państwowych i narodowych w sprawach, w których są one zgodne z interesami państw zamieszkania Polonii,

Szczególna pomoc Polakom na Wschodzie, w tym w odbudowywaniu polskiej inteligencji. Współpraca z Polonią i Polakami za granicą kształtowana będzie na zasadzie odpowiedzialnego i zrównoważonego partnerstwa.

II. Główne zadania

Ad 1 Działania na rzecz zapewnienia Polonii i Polakom za granicą prawa i możliwości kultywowania polskości w państwach ich zamieszkania, rozwijania kontaktów z krajem oraz korzystania ze wszystkich praw mniejszości narodowych.

Rozwijanie poczucia dumy z polskiego pochodzenia, emocjonalnych i racjonalnych podstaw do interesowania się Polską, jej historią i współczesnością oraz do utrzymywania profesjonalnych i prywatnych kontaktów z Polską jest podstawą do wzmocnienia więzi Polonii z krajem, rozwoju aktywności polonijnej i tworzenia autorytetu polskich grup etnicznych w krajach zamieszkania Polonii. Do najważniejszych zadań należy zatem:

Ochrona interesów Polonii i Polaków za granicą w zawieranych przez Polskę umowach międzynarodowych, w tym dotyczących współpracy gospodarczej, kulturalnej, naukowej i naukowo-technicznej, oświatowej a także rent i emerytur, zabezpieczeń socjalnych itp.,

Monitorowanie wykonywania przez władze państw zamieszkania umów międzynarodowych dwustronnych i wielostronnych, odnoszących się do sytuacji Polonii i Polaków za granicą oraz podejmowanie działań interwencyjnych w razie potrzeby,

Intensyfikacja działań na rzecz uzyskania przez polską grupę etniczną statusu mniejszości narodowej w Niemczech i Austrii oraz statusu narodu represjonowanego w Rosji,

Podjęcie starań o uregulowanie statusu obywateli polskich przebywających w USA i innych państwach i ubiegających się o prawo legalnego pobytu,

Dokonanie analizy możliwości zagwarantowania osobom polskiego pochodzenia spoza UE warunków do współpracy z Polską na zasadach nie gorszych, niż mieć będą obywatele państw członkowskich UE,

Organizacja spotkań, konferencji, narad, obozów i kolonii dla Polonii, w kraju i państwach zamieszkania,

Aktywna współpraca ze środowiskiem kombatanckim,

Inspirowanie Polonii do udziału w realizacji programu ochrony i restauracji miejsc pamięci narodowej, cmentarzy, pamiątek kultury polskiej za granicą,

Wykorzystywanie ważnych świąt państwowych (w tym ustanowionego w b.r. Dnia Polonii i Polaków za Granicą - 2 maja), rocznic i jubileuszy dla popularyzacji wkładu Polski i Polaków za granicą w rozwój kultury i cywilizacji świata.

Rozwijanie współpracy z kościołem rzymsko-katolickim oraz innymi kościołami i związkami wyznaniowymi w organizowaniu społecznych, kulturalnych i oświatowych funkcji parafii polskich poza granicami kraju,

Usprawnianie infrastruktury ułatwiającej Polonii kontakty z Polską (ułatwienia w wydawaniu wiz i paszportów, poprawa stanu przepustowości przejść granicznych, usprawnianie łączności itp.),

Popularyzacja turystyki do Polski, szczególnie w środowisku młodzieży polonijnej, m.in. przez dalszy rozwój sieci i zwiększenie aktywności ośrodków informacji turystycznej,

Promowanie różnych form aktywności polonijnej przez ich popularyzację (prezentacja wybitnych osobistości i ich osiągnięć, przyznawanie odznaczeń państwowych i resortowych, nagród i wyróżnień, prezentowanie w TV Polonia).

Rozszerzanie informacji o Polonii w kraju (prasa, radio, telewizja), wprowadzanie problematyki polonijnej do programów szkolnych i na kierunkach humanistycznych studiów wyższych,

Opracowanie koncepcji i założenie strony internetowej o Polonii i dla Polonii, (np. jako część strony internetowej MSZ), będącej jednocześnie bazą danych o instytucjach i organizacjach polonijnych,

Ustanowienie nagrody Ministra Spraw Zagranicznych dla najlepszych prac magisterskich i doktorskich poświęconych problematyce polonijnej,

Stworzenie banku danych o polonicach w świecie.

Ad 2. Dążenie do podniesienia rangi i znaczenia Polonii i mniejszości polskich za granicą w życiu politycznym, społecznym, gospodarczym, naukowym, naukowo-technicznym i kulturalnym państw zamieszkania.

Wzmocnienie i aktywizacja środowisk polonijnych w krajach zamieszkania jest warunkiem podnoszenia rangi i znaczenia polskich grup etnicznych i mniejszości narodowych. Powinno to również oznaczać rozszerzenie możliwości efektywnego udziału Polonii w obronie i realizacji polskich interesów państwowych i narodowych za granicą, bez podważania zasady lojalności wobec państwa pobytu. Realizacji tego celu będzie służyć:

Udzielanie wsparcia inicjatywom środowisk polonijnych służącym umacnianiu ich jedności i współdziałania,

Wspieranie i promowanie działalności gospodarczej, naukowej, naukowo-technicznej i twórczości artystycznej osób polskiego pochodzenia, tworzenie warunków do rozwoju ich kontaktów profesjonalnych z krajem,

Pomoc w kształceniu w państwach zamieszkania i w Polsce młodzieży polskiego pochodzenia, szczególnie w kierunkach zapewniających odpowiednie zatrudnienie w tych państwach.

Wprowadzenie możliwości prawnych przydzielania stypendiów dla młodzieży polonijnej studiującej w krajach zamieszkania, z celem wykorzystywania tych stypendiów na miejscu, z jednoczesnym zwiększeniem możliwości odbywania w Polsce stażów i praktyk podyplomowych i zawodowych,

Zwolnienie studentów ze Wschodu z opłat administracyjnych związanych z pobytem w Polsce (wizy, karty czasowego pobytu itp.).

Ad 3. Wsparcie działalności gospodarczej Polonii i współpracy biznesu polonijnego z krajem.

Od dłuższego czasu ma miejsce wzrost aktywności gospodarczej Polonii. W trosce o dalszy postęp w tym zakresie oraz o korzystne dla Polski możliwości włączenia tego potencjału dla rozwoju współpracy gospodarczej z zagranicą należy:

Wspierać aktywność biznesu polonijnego przez przedstawianie ze strony polskiej odpowiednich ofert i propozycji, w ramach organizowanych za granicą targów międzynarodowych i "dni polskiego biznesu",

Prowadzić "banki" informacji o firmach polonijnych i osobach pochodzenia polskiego, legitymujących się znacznymi osiągnięciami gospodarczymi,

Szerzej korzystać z ofert biznesmenów polonijnych dot. promocji różnych form współpracy gospodarczej Polski z zagranicą,

Rozwijać poradnictwo i informację o sytuacji gospodarczej i finansowej Polski pod kątem potrzeb i zainteresowań Polonii, a także o nowych przepisach polskiego prawa gospodarczego, celnego, finansowego, dot. przetargów publicznych itp.,

Wspierać organizowaną corocznie w Polsce Światową Konferencję Gospodarczą Polonii,

Udzielać pomocy merytorycznej i organizacyjnej w tworzeniu Klubów Biznesu i Izb Handlowych,

Zabiegać o przychyłność i lobbing polskich przedsięwzięć przez osobistości polskiego pochodzenia, które z racji zajmowanej w kraju osiedlenia pozycji mogą mieć wpływ na decyzje gospodarcze.

Ad 4. Rozwój aktywności młodego pokolenia Polonii

Tradycyjne struktury i formy działalności polonijnej nie zawsze sprzyjają angażowaniu się młodzieży w działalność polonijną. Poszukiwanie nowych form działania z wykorzystaniem nowoczesnych form przekazu (internet) powinno pozytywnie wpłynąć na rozwój aktywności społecznej młodego pokolenia Polonii. W związku z tym należy:

Wspierać i rozwijać działalność organizacji profesjonalnych i środowiskowych (lekarzy, inżynierów, artystów, naukowców itp.), studenckich, harcerskich i hobbystycznych,

Unowocześniać i uatrakcyjniać programy imprez organizowanych dla Polonii w kraju (w tym kolonii i obozów, warsztatów artystycznych itp.),

Opracowywać i przedstawiać za pośrednictwem nowoczesnych form przekazu (internet,) atrakcyjne, odpowiadające aktualnym warunkom i potrzebom oferty przybliżające młodzieży Polskę,

Umożliwiać odbiór w TV Polonia programów informacyjnych o Polsce również w językach angielskim i rosyjskim, a nie tylko w polskim, ponieważ dla części młodych odbiorców te języki są łatwiej zrozumiałe, niż język polski.

Ad 5. Rozszerzenie dostępu i możliwości Polonii i Polaków za granicą do nauczania i doskonalenia znajomości języka polskiego.

Znajomość języka polskiego jest jedną z podstaw utrzymania świadomości narodowej. Ponieważ od lat

odnotowuje się spadek znajomości języka polskiego wśród młodzieży polonijnej, (pewien wyjątek stanowią Stany Zjednoczone, gdzie można odnotować rozwój szkolnictwa polonijnego) zostaną podjęte kroki mające na celu promowanie języka polskiego wśród Polonii. Za podstawowe zadania w tej sferze uznaje się:

Inspirowanie i udzielanie pomocy w rozszerzaniu różnych form wprowadzania języka polskiego do systemów oświatowych państw zamieszkania Polonii,

Pomoc w tworzeniu i działalności katedr języka polskiego na uniwersytetach (zwłaszcza Rosja, Litwa, Ukraina, USA, Kanada, Australia),

Stworzenie w kraju centralnego rejestru polonijnych absolwentów polskich uczelni,

Powoływanie przez Instytuty Kultury Polskiej klubów absolwentów polskich uczelni, skupiających cudzoziemców (w tym polskiego pochodzenia), którzy ukończyli studia w Polsce,

Podjęcie nauczania języka polskiego w programie TV Polonia i systemach internetowych z uwzględnieniem stopnia jego dotychczasowej znajomości (w niektórych przypadkach nauczanie w językach obcych),

Zwiększenie różnych form bezpośredniej pomocy dla szkolnictwa polonijnego (w tym głównie zaopatrzenie w podręczniki i pomoce naukowe, doskonalenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli i rozwój pomocy metodycznej),

Delegowanie nauczycieli z Polski do pracy w szkolnictwie polonijnym (głównie na Wschodzie).

Ad 6. Zapewnienie Polonii i Polakom za granicą rzetelnej informacji o Polsce.

Szeroka, obiektywna informacja o współczesnej Polsce zbliża Polonię do kraju, odgrywa ważną rolę w rozwijaniu poczucia dumy narodowej, zachęca do rozwoju profesjonalnych i prywatnych kontaktów z Polską, zwiększa gotowość Polonii do czynnego udziału w promocji Polski w krajach osiedlenia. Za podstawowe zadania w tym zakresie przyjmuje się:

Rozszerzenie możliwości odbioru TV Polonia i doskonalenie jej programu,

Zwiększenie informacji o możliwościach odbioru informacji z Polski i o Polsce, w tym za pośrednictwem internetu,

Rozwój współpracy kraju z polonijnymi środkami przekazu (finansowe i merytoryczne wsparcie prasy polskojęzycznej, pomoc dla polonijnych programów radiowych i telewizyjnych oraz rozwój kontaktów placówek dyplomatyczno-konsularnych z mediami polonijnymi, organizacja spotkań dziennikarzy polonijnych w kraju).

Ad 7. Stwarzanie Polonii i Polakom za granicą warunków do jak najszerszego dostępu do dóbr polskiej kultury narodowej.

Możliwie szeroki dostęp Polonii do dóbr polskiej kultury sprzyja podtrzymaniu świadomości narodowej i zainteresowaniu Polską. Tradycyjnie odnotowujemy duże zainteresowanie Polonii prezentacją polskich dokonań artystycznych za granicą, udziałem w organizacji imprez kulturalnych, spotkań z wybitnymi twórcami. W tym celu należy dążyć do:

Zwiększenia informacji o polskich prezentacjach kulturalnych w kraju i za granicą,

Wyposażenia polonijnych bibliotek, organizacji i instytucji kulturalnych oraz szkół w zestawy książek, filmów, spektakli teatralnych (na kasetach video), uznawanych za kanon polskiej literatury i sztuki filmowej,

Organizowania specjalnie dla Polonii projekcji filmowych, koncertów, występów i spotkań z twórcami,

Szerszego włączania inteligencji polonijnej i młodzieży w działalność Instytutów Polskich za granicą,

Pomocy w należyтым zabezpieczeniu archiwów oraz zabytków polonijnych i przekazywaniu ważnych dokumentów archiwalnych oraz obiektów zabytkowych do Polski ,

Udzielania pomocy polonijnym placówkom muzealnym i bibliotekom (np. Muzeum i Instytut Gen. Sikorskiego w Londynie, Muzeum Polskie w Chicago, Biblioteka Polska w Paryżu, Muzeum Polskie w Rapperswil).

Ad 8. Pozyskiwanie Polonii i Polaków za granicą do wspierania polskich interesów państwowych i narodowych w sprawach, w których są one zgodne z interesami państw zamieszkania Polonii.

Duże znaczenie ma angażowanie się Polonii i instytucji polonijnych w promowanie polskich interesów za granicą w sprawach, w których są one zgodne z interesami państw zamieszkania Polonii. Wykazała to np. prowadzona w USA kampania wspierająca starania Polski o przystąpienie do NATO. W wielu krajach żyją i prowadzą aktywną działalność polityczną, społeczną, i profesjonalną znaczące w życiu publicznym osobistości polskiego pochodzenia. Dotarcie do nich (m. in. poprzez Kluby Absolwentów polskich uczelni), nawiązanie kontaktów i przedstawianie wzajemnie korzystnych ofert współpracy będzie stanowić cenne uzupełnienie działania organizacji polonijnych. Jedną z form będzie tworzenie przez polskie placówki dyplomatyczno-konsularne wspólnych, polsko-polonijnych ciał koordynujących i realizujących:

Promocję polskich starań o członkostwo Polski w Unii Europejskiej,

Promocję polskiej nauki i technologii szczególnie przez udział w programach Unii Europejskiej oraz innych programach międzynarodowych, a także przez działalność w międzynarodowych organizacjach,

Promocję kultury polskiej,

Obronę dobrego imienia Polski i Polaków,

Poszukiwanie i inspirowanie nowych form i możliwości współpracy gospodarczej, naukowej i naukowo-technicznej między Polską a państwami osiedlenia Polonii,

Zadania z zakresu ochrony środowiska ,

DIALOG POLSKO - ŻYDOWSKI (GŁÓWNIEM W USA)

Ad 9. Szczególna pomoc Polakom na Wschodzie, w tym w odbudowywaniu polskiej inteligencji.

Z racji uwarunkowań historycznych i aktualnej sytuacji pomoc Polakom na Wschodzie stanowi jedno z najważniejszych, specyficznych zadań z zakresu polityki polonijnej. Do priorytetowych działań w tej sferze należy:

Monitorowanie realizacji prawnych gwarancji statusu polskich mniejszości narodowych w państwach ich zamieszkania (dotyczy głównie Litwy, Łotwy, Białorusi, Ukrainy, Rosji i Kazachstanu). Podejmowanie zdecydowanych interwencji, w oparciu o dwustronne oraz wielostronne umowy i międzynarodowe standardy, w przypadkach naruszania praw mniejszości polskiej,

Właściwa realizacja ustawy o repatriacji z 2000 r., w tym uproszczenie procedur i stopniowe zwiększanie liczby przyjmowanych repatriantów także z określonych w ustawie państw innych niż Kazachstan. Zwiększenie środków finansowych przeznaczonych w budżecie państwa na adaptację repatriantów (mieszkania, zatrudnienie, kursy językowe),

Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości i działalności gospodarczej Polaków na Wschodzie,

Znaczne zwiększenie ilości stypendiów dla młodzieży na Wschodzie, szczególnie pobierających naukę w państwach zamieszkania,

Pomoc w tworzeniu i rozwoju szkół prowadzących naukę języka lub w języku polskim w ramach szkolnictwa publicznego,

Wspieranie programowe, organizacyjne i finansowe działalności polskich organizacji, instytucji i szkół, unowocześnienie ich wyposażenia (komputery, telewizory, magnetowidy itp.),

Ochrona miejsc pamięci narodowej i pomników kultury polskiej na Wschodzie,

Tworzenie jak najlepszych warunków do przyjazdów Polaków ze Wschodu do Polski na spotkania, imprezy, kolonie i obozy oraz w ramach kontaktów prywatnych (sprawna realizacja nowej polityki wizowej na Wschodzie, usprawnianie odpraw granicznych itp.),

Pomoc w odzyskiwaniu przez organizacje i instytucje polskie i polonijne nieruchomości stanowiących uprzednio ich własność,

Inspirowanie i wspomaganie realizacji różnych form pomocy ze strony Polonii w państwach zachodnich dla Polaków na Wschodzie.

III. Zadania wynikające z kontynentalnej i regionalnej specyfiki skupisk polonijnych

W realizacji zadań programowych będzie uwzględniana specyfika skupisk polonijnych, wynikająca z kontynentalnych, regionalnych i krajowych uwarunkowań.

Za priorytetowe przyjmuje się zadania dotyczące pomocy i współpracy z Polakami na Wschodzie. Przede wszystkim będą to działania na rzecz podniesienia rangi i pozycji polskiej społeczności oraz poprawy jej sytuacji ekonomicznej w państwach zamieszkania, a także utrwalania i rozwoju więzi z Polską. W tym kontekście szczególna uwaga będzie zwrócona na rozwój szkolnictwa polonijnego, wspieranie inicjatyw gospodarczych Polaków oraz współpracę ze środkami przekazu.

Konieczne jest zwrócenie większej niż dotychczas uwagi na problemy Polaków zamieszkałych w państwach Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej. Dotyczy to głównie wsparcia i pomocy finansowej m. in. przez rozszerzenie działalności na te kraje rządowej fundacji "Pomoc Polakom na Wschodzie".

Polonia w Europie Zachodniej będzie naszym głównym partnerem w realizacji programu promocji Polski, uzyskania przez Polskę członkostwa w UE w zakładanym terminie i rozwoju współpracy biznesowej. Pomoc środowiskom polonijnym w tym regionie dotyczyć będzie szczególnie rozszerzenia - przez nowoczesne formy działania - wiedzy o współczesnej Polsce oraz rozbudzanie zainteresowań Polonii, szczególnie młodzieży polonijnej, sprawami polskimi.

Współpraca z Polonią w USA i Kanadzie obejmie przede wszystkim zadania związane z jej udziałem w rozwoju stosunków bilateralnych Polski z tymi państwami, wykorzystaniem w tym celu jej potencjału intelektualnego, gospodarczego, naukowego, naukowo-technicznego i kulturalnego. Szczególną rolę odgrywać będą działania przybliżające Polskę (rozwój turystyki, informacji internetowej i telewizyjnej) oraz podniesienie poziomu oświaty polonijnej.

Zasadniczym zadaniem we współpracy z Polonią w Ameryce Łacińskiej będzie inspirowanie nowych form działalności polonijnej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom młodego pokolenia Polonii, znaczne rozszerzenie form nauczania i doskonalenia języka polskiego oraz rozwój bezpośrednich kontaktów z Polską.

Polonia w Azji, Australii i Afryce, mimo jej specyfiki i oddalenia, będzie przedmiotem stałego zainteresowania w zakresie realizacji zadań związanych z rozwojem współpracy z krajem.

IV. Podstawy finansowo - organizacyjne realizacji programu

Program jest przedsięwzięciem długofalowym (wieloletnim), realizowanym przez wiele podmiotów. Realizacja przez ministrów i podległe im struktury administracji rządowej oraz wojewodów niniejszego programu finansowana będzie z budżetu państwa w ramach przydzielanych corocznie ministrom funduszy przeznaczonych na ich działalność w danym roku.

Urzędy obsługujące ministrów i urzędy centralne administracji państwowej opracowywać będą roczne harmonogramy zadań zapewniające realizację programu, wraz z kalkulacją finansową mieszczącą się w ramach przyznawanych im rocznych budżetów.

Działania struktur rządowych wspierać będzie aktywność wolontariatu, organizacji i fundacji prowadzących działalność na rzecz Polonii. Istotnym zadaniem jest zapewnienie lepszej koordynacji poczynań wszystkich podmiotów pozarządowych prowadzących współpracę z Polonią.

Realizacja niniejszego programu rządowego będzie możliwa w maksymalnym zakresie, jeżeli nastąpi zwiększenie środków budżetowych na współpracę z Polonią oraz stopniowe przekazywanie coraz większej ich części do dyspozycji Ministra Spraw Zagranicznych, jako organu koordynującego. Umożliwi to m.in. zwiększenie pomocy placówek dyplomatyczno-konsularnych dla znaczących i efektywnych inicjatyw instytucji i organizacji polonijnych, mediów i szkolnictwa. Środki te przyznawane byłyby przez placówki na zasadzie konkursów i grantów. Decyzja taka spowoduje bardziej racjonalne wykorzystanie funduszy i umożliwi zwiększenie kontroli placówek nad ich wydatkowaniem.

V. Uwagi końcowe

W programie nie uwzględniono zgłaszanych przez Polonię postulatów dotyczących: uchwalenia Karty Polaka, zmian w ustawie o obywatelstwie polskim i udziału obywateli polskich zamieszkałych za granicą w wyborach prezydenckich i parlamentarnych. Te sprawy wymagają odrębnego rozważenia.

Od kilku lat w parlamencie prowadzone są prace nad ustawą o Karcie Polaka. Do chwili obecnej nie powstał ostateczny projekt, głównie z powodu skutków finansowych związanych z jej wprowadzeniem. Dodatkowym ostrzeżeniem były negatywne dla Węgier konsekwencje międzynarodowe wprowadzenia "Karty Węgry".

Także postulat Polonii dotyczący zmiany ustawy o obywatelstwie polskim nie znalazł jeszcze rozwiązania w toku prac parlamentarnych nad tym aktem prawnym. Uznanie podwójnego obywatelstwa byłoby sprzeczne z przyjętą w wielu państwach demokratycznych zasadą jednego obywatelstwa. Inne postulaty Polonii, jak np. wprowadzenie trybu przywracania obywatelstwa polskiego oraz uproszczenia procedury zrzekania się z obywatelstwa były zawarte w dotychczasowych projektach ustawy.

Bardzo niska frekwencja Polonii w ostatnich wyborach do parlamentu RP (uczestniczyło ok. 26 tys.), przy stosunkowo dużych nakładach finansowych na organizację wyborów za granicą skłania do zastanowienia się, czy utrzymać dotychczasowy stan, czy też poszukiwać nowej formuły.

VI. Zasady realizacji programu

Działania Rządu stanowić będą znaczącą część polityki państwa w zakresie współpracy z Polonią i Polakami za granicą i prowadzone będą w ścisłej konsultacji z Prezydentem RP, Parlamentem RP, ze szczególnym uwzględnieniem Senatu, kościołami i związkami wyznaniowymi, instytucjami oraz organizacjami

pozarządowymi.

VII. Zakresy zadań organów administracji państwowej

I. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Nadzór i współdziałanie z centralnymi i terenowymi organami administracji państwowej w zakresie programowania i realizacji współpracy z Polonią i Polakami za granicą,

Przygotowywanie materiałów związanych z kontaktami oficjalnymi Prezesa Rady Ministrów w zakresie problematyki polonijnej,

Inicjowanie i monitorowanie realizacji różnych form współpracy z zagranicą ze strony regionów, województw, powiatów, miast i samorządów lokalnych wszystkich szczebli,

II. Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Programowanie i koordynacja polityki rządu w zakresie współpracy z Polonią i Polakami za granicą,

Realizacja - poza granicami kraju - rządowego programu współpracy z Polonią i Polakami za granicą,

Ochrona interesów Polonii i Polaków za granicą w zawieranych przez Polskę umowach międzynarodowych,

Monitorowanie wykonywania przez władze państw zamieszkania Polonii i polskich mniejszości narodowych umów międzynarodowych dwustronnych i wielostronnych w zakresie dotyczącym sytuacji Polaków za granicą oraz podejmowanie w razie potrzeby działań interwencyjnych w oparciu o te umowy i standardy międzynarodowe,

Inspirowanie i udzielanie pomocy środowiskom polonijnym w promocji Polski za granicą,

Umacnianie polskiego lobby w państwach zamieszkania Polonii,

Programowanie i nadzór nad działalnością polonijną prowadzoną przez placówki dyplomatyczno - konsularne i instytuty kultury.

III. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu

Inspirowanie i udzielanie pomocy w rozszerzaniu różnych form nauczania języka polskiego i w języku polskim za granicą, w tym we wprowadzaniu języka polskiego do systemów oświatowych państw zamieszkania Polonii,

Wspomaganie szkolnictwa polonijnego, w szczególności przez:

organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli pracujących w środowiskach polonijnych,

kierowanie nauczycieli z Polski do pracy dydaktycznej za granicą w środowiskach polonijnych,

przekazywanie niezbędnych podręczników i pomocy dydaktycznych placówkom nauczania języka polskiego i w języku polskim.

Inicjowanie oraz wspieranie inicjatyw tworzenia katedr języka polskiego na uczelniach w państwach zamieszkania Polonii,

Udzielanie pomocy w kształceniu młodzieży polonijnej w Polsce i za granicą,

m. in. przez opracowanie systemu pomocy stypendialnej dla młodzieży polonijnej studiującej w państwach zamieszkania,

Inicjowanie i pomoc w organizacji praktyk i stażów podyplomowych w Polsce dla młodzieży polonijnej,

Zawieranie umów o wzajemnym uznawaniu dyplomów z państwami, w których zamieszkuje Polonia,

Inspirowanie działań mających na celu wprowadzanie do programów szkół średnich i studiów wyższych zajęć z zakresu wiedzy o Polonii,

Organizowanie i współorganizowanie różnych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży polonijnej oraz turystyki młodzieży polonijnej,

Propagowanie działań zapewniających udział Polonii w organizowanych w Polsce zawodach i imprezach sportowych,

Inicjowanie i organizowanie kontaktów Polonii ze sportowcami polskimi uczestniczącymi w imprezach sportowych za granicą.

Udział w realizacji ustawy o repatriacji w zakresie organizowania kursów języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie dla repatriantów i ich najbliższych rodzin,

IV. Ministerstwo Kultury

Promowanie kultury polskiej w państwach zamieszkania Polonii,

Rozwijanie różnych form opieki i pomocy dla polskich muzeów, bibliotek oraz innych organizacji i instytucji kulturalnych za granicą,

Pomoc w należyтым zabezpieczeniu archiwów oraz zabytków polonijnych i przekazywaniu ważnych dokumentów

archiwalnych oraz obiektów zabytkowych do Polski,

Nadzór nad ochroną miejsc pamięci narodowej.

V. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Uwzględnianie problemów zamieszkałych za granicą Polaków i osób polskiego pochodzenia w negocjacjach i umowach dotyczących świadczeń socjalnych, odszkodowań, praw emerytalnych itp.

VI. Ministerstwo Gospodarki

Promocja Polski i polskich interesów gospodarczych w krajach zamieszkania Polonii przez środowiska polonijne i osoby polskiego pochodzenia,

Utrzymywanie kontaktów z przedstawicielami i organizacjami polonijnego biznesu, zapewnianie im informacji o stanie i potrzebach polskiej gospodarki, nowych przepisach polskiego prawa gospodarczego, celnego, finansowego, dot. przetargów publicznych itp.

Wprowadzenie tematyki polonijnej do działalności samorządów gospodarczych, izb handlowych i regionalnych zrzeszeń producentów,

Wspieranie inicjatyw biznesu polonijnego, szczególnie na Wschodzie.

VII. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Nadzór nad właściwą realizacją ustawy o repatriacji,

Opracowywanie stanowiska rządu w sprawach inicjowanych przez parlament projektów ustaw dotyczących obywateli polskich, zamieszkałych za granicą,

Prowadzenie prac nad dalszym upraszczaniem procedur paszportowych i wizowych w odniesieniu do Polonii i Polaków zamieszkałych na Wschodzie,

Kontynuacja prac nad usprawnieniem ruchu granicznego.

VIII. Komitet Badań Naukowych

Inicjowanie i koordynacja badań naukowych nad emigracją i Polakami za granicą,

Inspirowanie kontaktów ośrodków naukowych i naukowo-technicznych w Polsce z ośrodkami i pracownikami nauki polskiego pochodzenia za granicą,

Promocja polskich osiągnięć naukowych i naukowo-technicznych w środowiskach polonijnych,

Promocja osiągnięć naukowców polskiego pochodzenia w kraju i za granicą,

Kontynuacja tworzenia zbioru i wydawnictwa pt. "Honorowa Księga Nauki Polskiej". Współcześni uczeni polskiego pochodzenia za granicą

IX. Ministerstwo Finansów

Opracowywanie informacji o polskim prawie finansowym, podatkowym i celnym dla zainteresowanych środowisk polonijnych,

Systematyczne opracowywanie informacji o sytuacji finansowej i gospodarczej kraju, a także prognozowanych zmianach tej sytuacji i przekazywanie ich do wybranych centrów Polonii.

X. Pozostałe ministerstwa i urzędy centralne oraz wojewodowie

W ramach swoich kompetencji i zakresu zadań inne ministerstwa i urzędy centralne będą uwzględniać problemy współpracy z Polonią i Polakami za granicą w okresowych programach i planach pracy i przedstawiać informacje w tych sprawach Ministrowi Spraw Zagranicznych.

Wojewodowie realizują na swoim terenie zadania administracji przez:

Udział w realizacji ustawy o repatriacji,

Współdziałanie województw, powiatów, miast i gmin w pogłębianiu związków z Polonią,

Promocję wielostronnej współpracy (szczególnie gospodarczej) z Polonią regionów, województw, powiatów, miast i gmin.

Wspieranie współpracy kulturalnej, naukowej, turystycznej i sportowej z ośrodkami polonijnymi na szczeblu lokalnym.

[Powrót do góry strony.](#)